

जगतः पितरौ वन्दे ।

- දේවනාං ලෝක: - දේවලෝක:
- වනේ වාස: - වනවාස:
- ප්‍රාති වාචං - ප්‍රාතිවාචමු

සුභික්ෂමු , අනුදිනමු , ත්‍රිවිද්‍යා, නවරාත්‍රමු
 ෆලමූලානි, වූෂලතා, කුෂ්‍රරෝගා, රාජධර්ම:

වෙන් ව ඇති පද කිහිපයක් එකතු කර ලිවීමෙන් භාෂාවට ලැබෙන ප්‍රයෝජන රාශියකි. ඒ බව ඉහත සඳහන් නිදසුන් තුළින් මනාව තහවුරු වේ. එම නිසා පද දෙකක් හෝ කිහිපයක් එකතු කරලීම සඳහා සමාස නම් ව්‍යාකරණාංගය යෙදේ. එය මැනවින් හඳුනා ගැනීම සඳහා කොටස් හයකට බෙදා වෙන් කර ඇත. එනම්,

ද්වන්ද්ව සමාසය

සිංහල

ඉර ද හඳ ද - ඉරහඳ
 ගස් ද වැල් ද - ගස්වැල්
 මව් ද පිය ද - මව්පිය
 ගුණ ද නුවණ ද - ගුණනුවණ
 ඉර ද සඳ ද තාරකා ද - ඉරසඳතාරකා

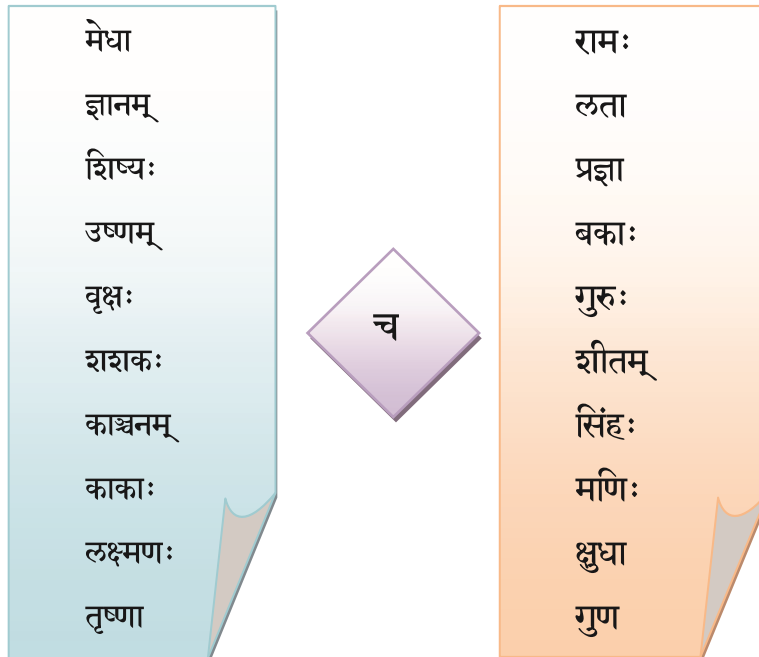
සංස්කෘත

ස්ත්‍රී ජ පුරුෂාච්ඡ - ස්ත්‍රීපුරුෂෝ
 පථුච්ඡ ගුප්තාච්ඡ - පථුගුප්තෝ
 අර්ථාච්ඡ ධර්මාච්ඡ - අර්ථධර්මෝ
 ශ්‍රමණාච්ඡ බ්‍රාහ්මණාච්ඡ - ශ්‍රමණබ්‍රාහ්මණෝ
 ශාශාච්ඡ කුශාච්ඡ පලාශාච්ඡ - ශාශකුශපලාශාච්ඡ

ඉහත නිදසුන් තුළින් පෙන්වා දෙන්නේ වෙන් ව ඇති පද කිහිපයක් එකට එක් කිරීමයි. එහි දී පද දෙකක් එකට එක් කිරීමක් මෙන් ම පද තුනක් හෝ ඊට වඩා වැඩි ගණනක් එකට එක් කිරීමක් ද කළ හැකි ය. එසේ පද කෙටි කිරීමේ දී 'ච' නිපාතය භාවිත වන බැවින් මෙම සමාසය 'ද්වන්ද්ව' සමාසය නමින් හැඳින්වේ.

ගුරුවරයාගේ උපදෙස් මත පහත පද එකට එක් වීම හඳුනාගනිමු.

අභ්‍යාසය 01

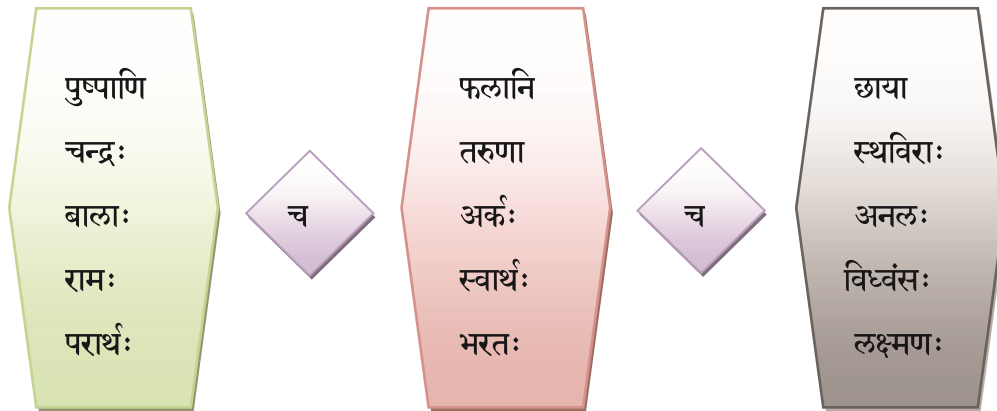

'च' අර්ථ සම්බන්ධ වී පද දෙකක් එකට එකතු වීමේ දී ප්‍රථමා විභක්ති ද්විවචන වීම සාමාන්‍ය ලක්ෂණයයි.

01. रामश्च लक्ष्मणश्च - रामलक्ष्मणौ
 02. -
 03. -
 04. -
 05. -
 06. -
 07. -
 08. -
 09. -
 10. -

ගුරුවරයාගේ උපදෙස් මත පහත පද එකට එක් වීම හඳුනාගනිමු.

අභ්‍යාසය 02

පද තුනක් හෝ ඊට වඩා වැඩි සංඛ්‍යාවක් සහිත පද එක් කිරීමේ දී බහුවචන ගැනීම සාමාන්‍ය ලක්ෂණයකි.

01. ඉහත කොටුවල ඇති පද එක් කොට සමාස පද සකසන්න.

01. -
02. -
03. -
04. -
05. -

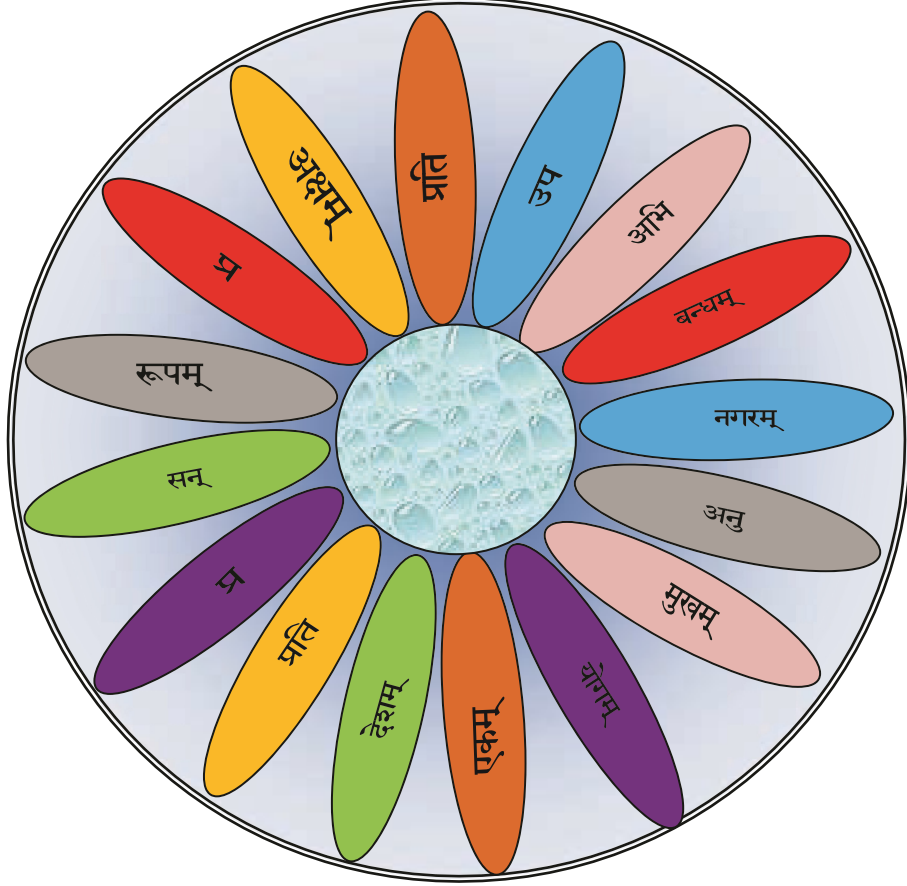
අව්‍යයිභාව සමාසය

පදයකට මූලින් උපසර්ග පදයක් හෝ නිපාත පදයක් එකතු වී
සෑදෙන සමාසය අව්‍යයිභාව සමාසය නම් වේ.
මෙම සමාසය නපුංසක ලිංගවීම අනිවාර්ය වේ.

අන්‍යාසය 03

01. වර්ණ උපකාරයෙන් අව්‍යය සමාස පද සකසමු.

01.
 02.
 03.
 04.

05.
 06.
 07.

අන්‍යාසය 04

01. පහත සඳහන් අවයව සමාස පදවල ඇති උපසර්ග යටින් ඉරක් අඳින්න.

1. ನಿර්ජලම්
2. අනුගුණම්
3. යතාබලම්
4. ප්‍රතිවර්ෂම්
5. සබලම්
6. සමානු
7. නිර්දෝෂම්
8. යඥේෂ්ඨම්
9. උපගුරු
10. ප්‍රතිදිනම්

दुर्लभः स गुरुलोकं शिष्यचित्तापहारकः ।

දුර්ලභ: ස ගුරුලෝකේ ශිෂ්‍යචිත්තාපහාරක:

ශිෂ්‍යයන්ගේ සිත්ගන්නා වූ ගුරුවරයා ලොව දුලබ ය.

न कूपखननं युक्तं प्रदीप्ते वह्निना गृहे ।

න කූපඛනනං යුක්තං ප්‍රදීප්තේ වහ්නිනා ගෘහේ

ගෙය ගිනිගත් කල්හි ප්‍රදීප්ත නොවේ.